

ಜೈನಧರ್ಮವು ತ್ಯಾಗಪ್ರಧಾನ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇವಲ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನು ಶ್ರಮಣನಾಗಲಾರ; ಓಂಕಾರ ಪಠಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಾರ; ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದರೆ ಮುನಿಯಾಗಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಕುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಕ್ಷಣ ಒಬ್ಬನು ತಾಪಸಿಯಾಗಲಾರ.

ನ ವಿ ಮುಂಡಿಯೇನ ಸಮಣೋ

ನ ಓಂಕಾರೇಣ ಬಾಂಭಣೋ ।

ನ ಮುನೀ ರಕ್ತವಾಸೇಣ ಕುಸಚೀರೇಣ ತಾವಸೀ ॥

ಇದು ೨೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವಾದ 'ಜನಯಿಷ್ಠಾ ಅಧ್ಯಯನ' ದ ಶ್ಲೋಕ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು. ವಸ್ತ್ರದಿಂದಲೂ ಅಹಂಕಾರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲದೆ, ಕಾಷಾಯ ವಸನಧಾರಿಯಾದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಕ್ರೋಧ, ಅಹಂಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ".

ಮುಕ್ತಾಯ: ಸುದೀರ್ಘವಾದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಈ ಲೇಖನ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಜೈನಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವಾಣಿಯ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಉತ್ತರಾಧ್ಯಯನಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ವಚನವೇದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಯಿತು. ಜೀವಿ, ಜೀವನದ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸಾಧನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ತ್ಯಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ - ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುವುದು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಧೈಯವು ಸಾಮಂಜಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿ, ಬಾಂಧವ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಧರ್ಮದ ನೈಜ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿರಬೇಕೇ ವಿನಾ ಒಂದೆರಡು ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ, ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಾಗಬಾರದು. ವಿವೇಕಾನಂದರು 'ಸರ್ವಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕ' ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರವಾದಿಗಳೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದೇ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅದೇ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಅದೇ ವೇಷಧರಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆ ಧರ್ಮಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಪುನಃ ಬರುವ ಈ ಪ್ರವಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೇ? ಖಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿನ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ನೀಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅವತಾರವಾಯಿತು. ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚೇತನದಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ತೊಡಗಿದವು. ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ದುಷ್ಪರ್ಮಗಳನ್ನೂ,

ಸಣ್ಣತನವನ್ನೂ, ಕುತಂತ್ರವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುವ ಧರ್ಮಗಳು ಅದೆಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ತ್ಯಾಗದ, ಯೋಗದ, ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕರೇ ಸರ್ವಜನಪೂಜಿತರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಶಾಂತಿಯ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ✦

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಕುರಿತು

ಗುರುವಿನಾಶೀರ್ವಾದ ನಿನಗೆ ಬೆಂಬಲವಿರಲು

ಸಪ್ತ ಸಾಗರಗಳನ್ನು ನುಗ್ಗಿ ಬಂದೆ.

ನಿನ್ನ ಎದೆಯೊಲವಿಂದ

ನಿನ್ನಾತ್ಮ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ

ಬುದ್ಧಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿಂದ

ಪರದೇಶ ನಿನಗಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ದೇಶ,

ಹರಡಿತಿಲ್ಲೆಡೆ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶ :

ಒಂದೇ, ಒಂದೇ, ಮನುಕುಲವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ.

ಪರತಂತ್ರಳಾಗಿ ಭಾರತದೇವಿ ಬೆಂದಿರಲು,

ಓ ಭಾರತಕುಮಾರ ! ಮುನ್ನುಗ್ಗಿದೆ.

ನಾಳೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆನ್ನುತ ಹಿಗ್ಗಿದೆ.

ಬೆಳಗಿತ್ತು ನಿನ್ನ ತಪ.

ಪಳಗಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಜಪ.

ಅಳಿದಿತ್ತು ಕುಂಟನೆಪ :

ಇದು ಭಾರತದ ಭರತವಾಕ್ಯವೆಂದೆ ;

ದಾಸ್ಯದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದೆ.

ಭಾರತದ ಹಿರಿಮೆ ದಶದಿಶೆ ನುಗ್ಗಿದೆ.

ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಠ ಬೆಳೆದು

ನೀ ಬಿತ್ತಿರುವ ಬೀಜ ಮರವಾಗಿದೆ.

ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಪುಣ್ಯಬಲ,

ನಿನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ ಬಲ :

ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನು ತಂದನಾ ಮಹಾತ್ಮ.

ಸಾಗರೋತ್ತರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಓ ಪೂತಾತ್ಮ !

ನೀ ನಾಡಿಗಿತ್ತ ದೇಣಿಗೆಯಾದೆ.

- ವಿನಾಯಕ (ಡಾ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್)

ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ತತ್ತ್ವಸೌರಭ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದ

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಅದು ಎಳೆದು

ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮನಸ್ಸು

ಕೂಡ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾದಾಗ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು

ಏನನ್ನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಇದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅನ್ಯಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿತಿ. ಶ್ರೀರಾಮ

ಕೃಷ್ಣರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು,

ಆದರೂ ಅವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬೇರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ

ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಾಶಯರು (ಮ) ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವನ

ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಸ್ತನ ಗಾಳದಲ್ಲಿರುವ

ಹುಳುವನ್ನು ಮೀನು ಬಂದು ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ

ಅವನ ಗಮನವೆಲ್ಲ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಧ್ವನಿ

ಕೇಳಿದರೂ ಮನಸ್ಸು ಅದರ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಅವನು

ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ವೃತ್ತಾನಾವಸ್ಥೆ

ಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ಯಾವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನು

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ.

ಸಮುದ್ರಮಥನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮವು ಮಂದರ

ಪರ್ವತವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಥನದಿಂದ ಆಗುವ ಅಲ್ಲೋಲ

ಕಲ್ಲೋಲವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅದಕ್ಕಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಿತ

ಪ್ರಜ್ಞನೂ ಜೀವನದ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲ.

ರ್ಶೀನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು “ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸ

ದಿದ್ದರೆ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳು ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತವೆ, ಆದರೆ

ಅವುಗಳ ರಸ (ರಾಗ) ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದೂ

ಹೋಗುವುದು ಪರಮಸತ್ಯದ ದರ್ಶನದ ನಂತರವಷ್ಟೇ”

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು

ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವುದು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ

ಗೊಳಿಸದೇ ಇರುವುದು - ಇದೇ ನಿರಾಹಾರ. ಇದರಿಂದ

ಭೋಗಾಸಕ್ತಿಯೇನೂ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನಾಳ

ದಲ್ಲಿ ‘ರಸ’ ಅಥವಾ ‘ರಾಗ’ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಿವರ್ತಿಸುವುದೇ

೫. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ

ಆಮೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಾಯದ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಅಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (೨:೫೮). ಆಮೆಯು ತನ್ನ ಕವಚದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವನು ಆತ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಳಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆಯುವುದೆಂದರೆ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದೆಂದಲ್ಲ - ವಿಷಯ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಲ್ಲ - ನಿರ್ಲಿಪ್ತಭಾವದಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು. ಕನ್ನಡಿಯು ವಸ್ತುವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಗಿಯ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು, ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಹೊರಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಸ್ಪರ್ಶಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಬಹಿರ್ಬಾಹ್ಯಾನ್ - ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಯೇ ಇರಿಸಿ” (೫:೨೭) ಅಂದರೆ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮನಸ್ಸು ಹರಿದುಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಅಥವಾ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೂ ಅದಕ್ಕೆ

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳಿಗೂ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ 'ರಾಗ' ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಲ್ಲಿ ಆ 'ರಾಗ'ವೂ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಕಿಗೆ ಇಂಧನವನ್ನು ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಅದು ಆರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೂದಿಯ ಒಳಗೆ ಕೆಂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೆದಕಿ ಒಣ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಂಡವೇ ರಸ. ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನವೆಂಬ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ರಸವೆಂಬ ಕೆಂಡವೂ ಆರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಬಹಳ ಬಲಯುತವಾದವುಗಳು, ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲನನ್ನೂ ಅವು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (೨.೬೦). ಈ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ದರೋಡೆಕೋರರು ಧನಿಕನನ್ನೂ ಅಂಗರಕ್ಷಕನನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿ, ಅವರು ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಧನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತವೆ.” ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಸ ಅಥವಾ ವಿಷಯಾ ಸಕ್ತಿ ಇರುವಾಗ ಇದು ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ರಸವು ಒಂದು ಕೊಂಡಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಆ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಚೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ವಿಷಯಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ - ಇವಾವುದರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ದಿಕ್ಕಾಚಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಡಗಿನಂತಾಗುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಅವಸ್ಥೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ: “ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ, ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ಮನಸ್ಸು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ದೋಣಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಗಾಳಿಯು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತದೆ” (೨.೬೭). ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದುರ್ಬಲತೆ ಇದ್ದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಿಂದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರವಿದ್ದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ನೀರಲ್ಲವೂ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಇಂಥ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ, ‘ವ್ಯವಸಾಯಾತ್ಮಿಕ ಬುದ್ಧಿ’ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದು. ಬುದ್ಧಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಮನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳ ಹಿಂದೆ

ಹೋಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಾಢವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ಸಮರ್ಥನಾದ ಸಾರಥಿಯಂತೆ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ (ನೋಡಿ, ಕಠೋಪನಿಷತ್, ೧:೩:೬). ಈ ಗಾಢ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ (ಧ್ಯಾಯತೋ) ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ (ಕಾಮ) ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾಮದಿಂದ ಕ್ರೋಧವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಸಂಮೋಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಅವನತಿಯಿಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ - ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷಯದ ಕಡೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಕನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ವಿಷಯ ಚಿಂತನೆಯ ಮುಂದಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಚಿಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ; ತಾನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಜಾರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ದ್ವೇಷಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ದ್ವೇಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮನೋಭಾವ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರೀತಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದರಿಂದ ಆಸೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಆಸೆಗಳೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹತಾಶ ಮನೋಭಾವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಆಸೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದಾಗ ಹತಾಶರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನೋವು ಕೂಡ ದಿನದಿನವೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಂತರಿಕ ನೋವಿನಿಂದಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅಂಥವನು ಕೆರಳುತ್ತಾನೆ, ಸಿಡುಕಲು ಸ್ವಭಾವದವನಾಗುತ್ತಾನೆ (ಕಾಮಾತ್ ಕ್ರೋಧೋಽಭಿಜಾಯತೇ). ಕಾಮದಿಂದ ಕೋಧವುಂಟಾಗುವುದೆಂದರೆ ಹೀಗೆಯೇ. ಒಳಗಡೆ ತೀವ್ರ ನೋವಿದ್ದಾಗ ಹೊರಗಡೆಯ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಘಟನೆಗಳೂ ತೀವ್ರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಅಂಥವನು ಕೋಪಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಾಯವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಕಿದರೂ ತೀವ್ರ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಆಂತರಿಕ ವೇದನೆಯಿದ್ದಾಗಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೋಪ ಅಥವಾ ಕಾಮ ತೀವ್ರವಾದರೆ ತಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬುದರ ಪರಿವೆಯೇ ಅವನಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೋಹಕ್ಕೆ (ಸಂಮೋಹ) ವಶನಾದವನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಓದಿದ ಮತ್ತು ಕೇಳಿದ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ನುಡಿಗಳಾವುವೂ ಅವನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ (ಪುಟ ೨೩ಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

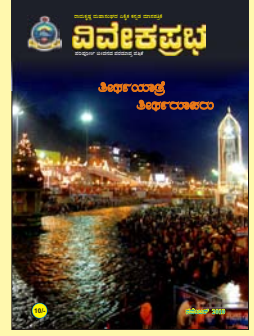
‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಹದುದ್ದೇಶಗಳು

1. ಉನ್ನತ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಡುವುದು.
2. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
3. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವುದು.
4. ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
5. ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಸಾರುವುದು.

‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

1. ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ದ ಆಜೀವ ಅಥವಾ ಪೋಷಕ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ.
2. ಸುಮಾರು 5,000 ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ‘ವಿವೇಕದೀಕ್ಷೆ’ ಯೋಜನೆಗೆ ಉದಾರ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ.
3. ನಿಮ್ಮ ಬಂಧುಬಾಂಧವರಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ.
4. ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡಿ.

ಚಂದಾ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಚಂದಾ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅರ್ಜಿಫಾರಂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

ವಿವೇಕಪ್ರಭ

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನದ ಪರಮಾಪ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ ಕಾರ್ಯಾಲಯ. ಯಾದವಗಿರಿ, ಮೈಸೂರು 570 020

ಚಂದಾ ಅರ್ಜಿ

ಮಾನ್ಯರೇ, (ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ✓ ಮಾಡಿ)

- ☐ ನನ್ನನ್ನು / ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಸರಿನವರನ್ನು ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾದಾರರನ್ನಾಗಿ/ಪೋಷಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.
- ☐ ನನ್ನ/ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಸರಿನವರ ಚಂದಾವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಈಗಿನ ಚಂದಾಸಂಖ್ಯೆ.....

ನನ್ನ ವಿಳಾಸ

ಹೆಸರು.....

ವಿಳಾಸ.....

.....ಪಿನ್

ಚಂದಾ ವಿವರ: (ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ✓ ಮಾಡಿ)

ಪತ್ರಿಕೆ ಪಡೆಯುವವರ ವಿಳಾಸ

ಹೆಸರು.....

ವಿಳಾಸ.....

.....ಪಿನ್

ಹಣವನ್ನು ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ / ಡ್ರಾಫ್ಟ್ (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ A/c ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ) ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವಿವರ.....

1 ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ₹ 100	3 ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ₹ 250	ಆಜೀವ ಚಂದಾ ₹ 1500	ಪೋಷಕರ ಸಹಾಯಧನ ₹ 3000
--------------------------	--------------------------	------------------------	---------------------------

1. ಹೊರ ಊರಿನ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

2. ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಚಂದಾ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಹಿ

ಕೈಲಾಸ ಮಾನಸ ಸರೋವರ ಯಾತ್ರೆ

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ
ಯಾತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 30,000 ರೂ. ಧನ ಸಹಾಯ
ಸತ್ಸಂಗ ಪ್ರವಾಸ ಮಾನಸ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ,

ಗುರೂಜಿ ದೈವಜ್ಞ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ (ಧರ್ಮರತ್ನ ಶ್ರೀ ಮುಕ್ತನಾಥ ದೇವಾಲಯ) ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಹಸ್ರನಾಮ ಹೋಮ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟಪಾದದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಜಪವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಮೇ, ಜೂನ್, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ **ಮೊ : 9741523713, 9880079588**

6 ದಿನಗಳ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಪ್ರವಾಸ ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದ ಸ್ಥಳ ವೀಕ್ಷಣೆ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದ ದರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.
ಕೊಲೊಂಬೊ, ನೆಗಂಬೊ, ಕ್ಯಾಂಡಿ, ಡಾಂಬುಲಾ, ಸೀತಾ ಅಶೋಕವನ, ಹನುಮಾನ್ ದೇವಸ್ಥಾನ,
ಗಾಯತ್ರಿಪೀಠ, ನ್ಯೂರಲೀಯಾ ಟೀ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಹೊರಡುವ ದಿನಾಂಕ : 23-04-2012 **ಮೊ : 9880079588, 9945103900**

ಯು.ಕೆ. ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ದರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

10 ದೇಶಗಳು - 18 ನಗರಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ

ಯು.ಕೆ. - ಬೆಲ್ಜಿಯಂ - ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ - ಜರ್ಮನಿ - ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ
ಇಟಲಿ - ವ್ಯಾಟಿಕನ್ - ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ - ಫ್ರಾನ್ಸ್ - ಲಿಚೆನ್‌ಸ್ಟೈನ್
ಹೊರಡುವ ತಿಂಗಳು

ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ಜೂನ್, ಜುಲೈ, ಆಗಸ್ಟ್ **ಮೊ : 9880079644, 9845100975**

ಅಮೆರಿಕಾ ಪ್ರವಾಸ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸದ ದರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

15 ದಿನಗಳು - 10 ನಗರಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ

ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ - ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ - ಫಿಲಾಡೆಲ್ಫಿಯಾ - ನಿಯಾಂಗರಫಾಲ್ಸ್
ಆರ್ಲ್ಯಾಂಡೋ - ಡೇಟೋನಾ ಬೀಚ್ - ಲಾಸ್‌ವೇಗಾಸ್
ಸ್ಯಾನ್ ಡಿಗೋ - ಲಾಸ್‌ಎಂಜಲೀಸ್ - ಸ್ಯಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೊ

ಹೊರಡುವ ತಿಂಗಳು : ಜೂನ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ **ಮೊ : 9845100975, 9880079644**

Orchid Travel & Tours Recognised by
Department of Tourism
Government of Karnataka
Karnataka
One State many worlds

98, 1st Floor, D.V.G. Road, Basavanagudi, Bangalore - 560 004.
Tel : 26670646, 26621983, 26670647, 26617178
www.orchidtravels.net

Contact person at Mysore :

M.K. Krishnakumar

Tel : 0821-2511093

Mob : 9845238875

(ಸ್ಥಿತಿಭ್ರಂಶ). ಈ ರೀತಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು, ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದೆ, ತನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಸೆಗಳಿಂದ, ದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಲೋಭನೆ, ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ಥಿರತೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. “ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಮೋಹವಿಲ್ಲದವನೂ, ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವವನೂ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ಪ್ರಿಯವಾದುದನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹಿಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಿಯವಾದುದನ್ನು ಪಡೆದು ಕುಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ” (ಗೀ:೨೦) ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ರೀತಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆ. ಅಂದರೆ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೈಮರೆಯದೇ ಇರುವುದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಏನೇ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬಂದರೂ ಅವುಗಳ ಅರಿವೇ ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ರೀತಿ ಮೈಮರೆತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೇ ನಿರ್ದ್ರಾವಸ್ಥೆ. ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ಇಂತಹ ನಿರ್ದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಜಾಗೃತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ನಿರ್ದಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ಅಂದರೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದು ರಾತ್ರಿಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನು ಎಚ್ಚೆತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಚ್ಚೆತ್ತಿರುವವೂ ಅದು ದ್ರಷ್ಟಾರನಾದ ಮುನಿಯ ಪಾಲಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ” (೨.೬೯). ಇದರ ಅರ್ಥ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತಂತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಕ್ಯಾಥೊಲಿಕ್ ಸಂತ ರೊಬರ್ಟ್ ಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ: ಆ ಸಂತರಿಗೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟೇಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದರು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟೇಟರು ತಮ್ಮ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ನಾನು ಸಾಯುವ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಈ ನನ್ನ ಸಂತಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.” ಆ ಮನುಷ್ಯ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂತರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಆಗ ಸಂತರು ಕೇಳಿದರು, “ಆತ ಏನು ಹೇಳಿದ?” ಎಂದು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟೇಟ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಆ ಸ್ನೇಹಿತ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದನು. “ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದನೇ?” ಎಂದು ಸಂತರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. “ಹೌದು, ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದು ಆ ಸ್ನೇಹಿತರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಆಗ ಆ ಸಂತರು ಹೇಳಿದರು, “ಅವನಿಗಿಂತ ಮೊದಲು, ‘ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸತ್ತಿರುವೆನು’ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?” ಆ ಸಂತರಿಗೆ ಯಾವ ಐಶ್ವರ್ಯದ

ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ವಿಷಯಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸತ್ತಂತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದರು.

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ - ಮಮಕಾರಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ

ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನು ನಿರ್ಮಮನೂ ನಿರಹಂಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ (೨:೨೧) ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನು ವ್ಯಕ್ತಿಭಾವವನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ‘ನಾನು’ ಎಂಬ ಭಾವ ಅವನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ‘ನಾನು’ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ‘ನನ್ನದು’ ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂಥ ಆತ್ಮನೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಭಾವವಿರುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಭಾವ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ‘ವ್ಯಕ್ತಿಭಾವ’ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಭಾವದ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ‘ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜೀವನ’ ಎಂದು ನಾವು ಕರೆಯುವುದು.

‘ವ್ಯಕ್ತಿಭಾವ’ದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ‘ಕರ್ತೃತ್ವಭಾವ’ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಲೇ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸುಗಳೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಾವೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಮೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ - ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ನೀರಿನೊಡನೆ ತಾನೂ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭ್ರಮಿಸುವಂತೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣಗಳಿಂದ. ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೋಹಿತನಾದವನು, ‘ನಾನು ಕರ್ತಾ’ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ” (೩.೨೭). ಈ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: **ಅಹಂಕಾರೋ ನಾಮ ಅನಹಮರ್ಥೇ ಪ್ರಕೃತಾವಹಂ ಇತಿ ಅಭಿಮಾನಃ** - “ನಾನಲ್ಲದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವೇ ಅಹಂಕಾರ.” ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸದಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದುದು, ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಪ್ರಕೃತಿಗೇ ಸೇರಿವೆ. ಆತ್ಮ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ. ಪ್ರಕೃತಿ ಜಡವಾದರೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದುದು; ಆತ್ಮ ಚೇತನವಾದರೂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ‘ನಾನು’ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ‘ನಾನು’ ಇಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದು, ತಿನ್ನುವುದು, ಓಡಾಡುವುದು, ಕೈಯಾಡಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ‘ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ದೇಹದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಾತ್ರ ‘ನನ್ನಿಂದ’ ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಉಚಿತವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ‘ಅಹಂ’ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿ ಜಡವಾದುದರಿಂದ ಅದು ‘ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು